

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет економічний
“18” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТИВНИЙ ТУРИЗМ**

Галузь знань J «Транспорт та послуги»

Спеціальність J3 «Туризм та рекреація»

Освітня програма «Туризм»

Факультет Економічний

Розробник: Олександр СТРЕТОВИЧ, доцент кафедри готельно-ресторанної справи та туризму, к.е.н., доцент

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Підвищення конкурентоспроможності національної економіки неможливе без розвитку інноваційного підприємництва та активізації інноваційної діяльності в усіх сферах життєдіяльності людини і в туристичній галузі зокрема. Дані процеси мають забезпечити позитивні структурні зміни в економіці України, усунути відставання від провідних країн світу в туристичній сфері та надати поштовх до стабільного економічного розвитку галузі гостинності. Дисципліна "Активний туризм" має за мету показати роль активних видів подорожей в туристичному обслуговуванні населення; навчити студентів розробляти активні туристичні подорожі для різних категорій туристів з різною категорією складності; навчити їх організаційних та технологічних особливостей здійснення активних туристичних подорожей. Зміст дисципліни «Активний туризм» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері туризму, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми. Основними завданнями, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є: здобуття студентами комплексу теоретичних знань та набуття практичних навичок у сфері організації та проведення подорожей за різними маршрутами з активними способами пересування; набуття специфічних знань і навичок з різних видів активного туризму. Навчити студентів комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	ІЗ «Туризм та рекреація»	
Освітня програма	«Туризм»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	2	2
Лекційні заняття	16 год.	10 год.
Практичні, семінарські заняття	14 год.	10 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60 год.	70 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у здобувачів необхідних базових знань з активних видів туризму, оволодіння здобувачами специфічними знаннями та практичними навичками щодо організації та проведення спортивно-туристських заходів, що є складовою ланкою комплексної професійної підготовки фахівців з туризму. Знання курсу розвивають професіоналізм здобувача, створюють базові знання для формування фахівця туристської галузі.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню дисципліни «**Активний туризм**» - «Організація туризму» та «Організація анімаційної діяльності».

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

К03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Навички базової загально-військової підготовки.

К13. Здатність планувати час та управляти часом

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

К16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

К20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

Програмні результати навчання (ПРН):

ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів.

ПР15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПР18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

ПР22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
			л	п	інд.	с.р.		л	п	ін д.	с.р.

Змістовий модуль 1.											
Тема 1. Основи активної туристської діяльності	1	10	2	2	-	6	9	1	1	-	7
Тема 2. Спортивний туризм, його форми та види	2	10	2	2	-	6	9	1	1	-	7
Тема 3. Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	3	8	1	1	-	6	9	1	1	-	7
Тема 4. Характеристика основних видів спортивного туризму	3	8	1	1	-	6	9	1	1	-	7
Тема 5. Організація туристських походів	4	9	2	1	-	6	9	1	1	-	7
Разом за модулем 1		45	8	7	-	30	45	5	5	-	35
Змістовий модуль 2.											
Тема 6. Туристське спорядження	5	10	2	2	-	6	9	1	1	-	7
Тема 7. Харчування в походах	5	10	2	2	-	6	9	1	1	-	7
Тема 8. Тактика проведення туристської подорожі	6	9	2	1	-	6	9	1	1	-	7
Тема 9. Топографія і орієнтування на місцевості	7	8	1	1	-	6	9	1	1	-	7
Тема 10. Гігієна туриста. Домедична допомога.	8	8	1	1	-	6	9	1	1	-	7
Разом за модулем 2		45	8	7	-	30	45	5	5	-	35
Усього годин		90	16	14	-	60	90	10	10	-	70

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи активної туристської діяльності	2
2	Спортивний туризм, його форми та види	2
3	Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	1
4	Характеристика основних видів спортивного туризму	1
5	Організація туристських походів	2
6	Туристське спорядження	2
7	Харчування в походах	2
8	Тактика проведення туристської подорожі	2
9	Топографія і орієнтування на місцевості	1
10	Гігієна туриста. Домедична допомога.	1
	Разом	16

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи активної туристської діяльності	2
2	Спортивний туризм, його форми та види	2

3	Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	1
4	Характеристика основних видів спортивного туризму	1
5	Організація туристських походів	1
6	Туристське спорядження	2
7	Харчування в походах	2
8	Тактика проведення туристської подорожі	1
9	Топографія і орієнтування на місцевості	1
10	Гігієна туриста. Домедична допомога.	1
	Разом	14

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основи активної туристської діяльності	6
2	Спортивний туризм, його форми та види	6
3	Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	6
4	Характеристика основних видів спортивного туризму	6
5	Організація туристських походів	6
6	Туристське спорядження	6
7	Харчування в походах	6
8	Тактика проведення туристської подорожі	6
9	Топографія і орієнтування на місцевості	6
10	Гігієна туриста. Домедична допомога.	6
	Разом	60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне опитування;
- захист практичних робіт;
- модульні тести;
- екзамен.

7. Методи навчання

1. Методи організації і самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція, пояснення, семінарське заняття);
- наочні (ілюстрація, демонстрація);
- практичні (дослідження, практичні роботи, реферати, індивідуальні семестрові завдання);
- опрацювання літературних джерел.

2. Методи навчання за логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

- індуктивні (від одиничного до загального, від конкретного до абстрактного);
- дедуктивні (сприяють засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень).

3. Методи навчання за рівнем самостійності (напруженості) пізнавальної

діяльності, якого досягають студенти, працюючи за схемою навчання, запропонованою викладачем:

- репродуктивний;
- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький.

4. Методи навчання за ступенем керівництва навчальною роботою:

- навчальна робота під керівництвом викладача (практична робота в аудиторії);
- самостійна робота студента.

5. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- ділова або рольова гра;
- дискусія;
- метод «мозкової атаки»;
- аналіз конкретних ситуацій;
- проблемна лекція.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1.		
Практична робота 1. Основи активної туристської діяльності	ПРН 3,6,15,18,22. <i>Знати:</i> основні визначення та положення даної теми. <i>Вміти:</i> дати відповіді на поставлені запитання по темі.	15
Практична робота 2. Спортивний туризм, його форми та види	ПРН 3,6,15,18,22. <i>Знати:</i> основні визначення та положення даної теми. Навчитися виокремлювати основні підходи до вибору оптимальних форм і видів активних подорожей. <i>Вміти:</i> опанувати основні підходи до вибору оптимальних форм і видів активних подорожей. Дати відповіді на поставлені запитання.	15
Практична робота 3. Історичні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	ПРН 3,6,15,18,22. <i>Знати:</i> основні аспекти розвитку спортивного туризму в Україні	15

	<i>Вміти:</i> визначити основні етапи розвитку спортивного туризму в Україні. Дати відповіді на поставлені запитання.	
Практична робота 4. Характеристика основних видів спортивного туризму	ПРН 3,6,15,18,22. <i>Знати:</i> основні характеристики різних видів спортивного туризму. <i>Вміти:</i> визначити основні переваги та недоліки різних видів спортивного туризму, дати відповіді на поставлені запитання.	15
Практична робота 5. Організація туристських походів	ПРН 3,6,15,18,22. <i>Знати:</i> методичку та алгоритм організації туристських походів. <i>Вміти:</i> визначити основні підходи до організації туристських походів, дати відповіді на поставлені запитання.	15
Модульний контроль 1. Тест до модуля 1.	ПРН 3,6,15,18,22. Показати достатні знання з вивченого матеріалу: - зміцнити теоретичні знання одержані студентами в процесі вивчення дисципліни та розвинути навички і вміння застосувати їх при розробленні та проведенні активних подорожей; - розв'язати тести.	25
Разом за модулем 1		100
Модуль 2.		
Практична робота 6. Туристське спорядження.	ПРН 3,6,15,18,22. <i>Знати:</i> основні види туристського спорядження. <i>Вміти:</i> визначити основні види туристського спорядження. Дати відповіді на поставлені запитання.	15
Практична робота 7. Харчування в походах.	ПРН 3,6,15,18,22. <i>Знати:</i> основні принципи та методи харчування в походах. <i>Вміти:</i> визначити основні принципи та методи харчування в походах. Дати відповіді на поставлені запитання.	15
Практична робота 8. Тактика проведення туристської подорожі.	ПРН 3,6,15,18,22. <i>Знати:</i> тактику проведення туристської подорожі. <i>Вміти:</i> визначити основні переваги та недоліки в тактиці проведення туристської подорожі. Дати відповіді на поставлені запитання.	15
Практична робота 9. Топографія і орієнтування на місцевості.	ПРН 3,6,15,18,22. <i>Знати:</i> основи топографії та орієнтування на місцевості.	15

	<i>Вміти:</i> показати рівень знань з основ топографії та орієнтування на місцевості. Дати відповіді на поставлені запитання.	
Практична робота 10. Гігієна туриста. Домедична допомога.	ПРН 3,6,15,18,22. <i>Знати:</i> основи гігієни туриста та способи надання домедичної допомоги потерпілим. <i>Вміти:</i> показати рівень знань з основ гігієни туриста та способів надання домедичної допомоги потерпілим. Надати відповіді на поставлені запитання за темою.	15
Самостійна робота	ПРН 3,6,15,18,22. Поглиблення теоретичних та практичних знань у виборі оптимальних стратегій при організації різних видів активних подорожей. Проаналізувати та викласти в самостійній роботі основні підходи до вибору оптимальних стратегій при організації різних видів активних подорожей. Навести і описати приклади.	5
Модульний контроль 2. Тест до модуля 2.	ПРН 3,6,15,18,22. Показати достатні знання з вивченого матеріалу: - зміцнити теоретичні знання одержані студентами в процесі вивчення дисципліни та розвинути навички і вміння застосувати їх при розробленні та проведенні активних подорожей; - розв'язати тести.	20
Разом за модулем 2		100
Всього за семестр (навчальна робота 70 %) $(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$		70
Підсумковий контроль (іспит/залік/підсумкове оцінювання)		30
Разом за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
--	--

Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором інституту)

9. Навчально-методичне забезпечення

- Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді).
- ЕНК «Активний туризм»- <https://elearn.nubip.edu.ua/course/edit.php?id=2739>
- Підручники, навчальні посібники, практикуми;
- Методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Активний туризм: теорія та практика: підручник. Мальська М.П., Гамкало М.З., Романів П.В. Київ : Видавець ФОП Піча Ю.В., 2024 р.–248 с.
2. Активний туризм : Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вид. 2-ге перер. і доп. / О. М. Корнієнко, С. В. Булатов. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 293 с.
3. Колотуха О. В. Словник спортивного туризму та активної рекреації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://geohub.org.ua/tourism>.
4. Сфера послуг. Туризм і рекреація : словник / Укладачі С.В. Мельниченко, І.В. Ковальчук, І.П. Кудінова, С.І. Мосіюк, О.Б. Моргулець, В.В. Самсонова, О.А. Стретович, С.Г. Качмарчик. – К. : НУБіП України, Том 1, 2025. – 545 с.
5. Сфера послуг. Індустрія гостинності : словник Том 4. Частина I / Укладачі С.В. Мельниченко, Л.М. Гопкало, І.П. Кудінова, Є.В. Козловський, І.В. Ковальчук, О.Б. Моргулець, С.І. Мосіюк, С.М. Неїленко, О.А. Стретович, В.В. Самсонова, – К. : НУБіП України, 2026. – 411 с.

Допоміжні

1. Паньків Н., Дрозд Н. Тенденції розвитку екстремального туризму в Україні // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – Хмельницький, 2022. – № 6, т. 1. – С. 130-145.
2. Курилюк, С., Луцький, В., Новосолов, О., & Мельник, О. (2022). Сучасні аспекти використання засобів активного туризму в туристично-рекреаційній діяльності учнівської молоді. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура, (37), 14–21. <https://doi.org/10.15330/fcult.37.14-21>

Інформаційні ресурси

1. Гіпсові печери Поділля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukrainer.net/pechery-podillia/>
2. Спелеотуризм в Україні: топ-5 печер для підземних подорожей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsikaviy-svit.com/спелеотуризм-вукраїні-топ-5-печер-для-підземних-подорожей>.
3. Українська спелеологічна асоціація: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://speleoukraine.org/index.php/uk/>
4. Активний відпочинок у Карпатах для туристів будь-якого віку. URL: https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/3861357-aktivnij-vidpocinok-u-karpatah-dla-turistiv-budakogo-viku.html